

Godkänt
2022-04-05
Giltigt t.o.m
2023-04-05

Versionsnummer
1.0
Diarienummer

Tandvård till barn och unga vuxna 0-23 år

Till detta övergripande styrdokument tillkommer även:
"RamBarnStyr" (sammanfattande styrande vårdriktlinje)
"RamBarnStöd" (de vårdriktlinjer som finns och som baseras på Nationella riktlinjer för Tandvård och andra evidensbaserade nationella vårdriktlinjer)

Innehåll

Syfte och omfattning	1
Ansvar och roller	1
Mål	1
Tillvägagångssätt.....	1
Uppföljning	1
Definitioner	1
Externa styrande dokument	2
Interna styrande dokument.....	2
Stödjande dokument.....	2

Syfte och omfattning

Säkra Folktandvårdens uppdrag angående tandvård 0-23 år.

Skapa samsyn inom länet angående tandvård till barn och unga vuxna 0-23 år, för att säkra en god och jämlik tandvård över hela Dalarna.

Tydliggöra ansvar och roller för att ge möjlighet till att förverkliga följsamheten till uppsatta planer och riktlinjer på alla nivåer.

Bakgrund, lagkrav

Folktandvårdens uppdrag

Region Dalarna har enligt tandvårdslagen ansvar för att planera tandvård med utgångspunkt i befolkningens behov av tandvård. Enligt 7 § Tandvårdslagen ska Folktandvården svara för regelbunden och fullständig tandvård för personer till och med det år då de fyller 23 år

2 § Målet för tandvården är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen.

3 § Tandvårdslagen. Tandvården ska bedrivas så att den uppfyller kravet på en god tandvård. Detta innebär att den ska

1. vara av god kvalitet med en god hygienisk standard och lägga särskild vikt vid förebyggande åtgärder,
2. tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen,
3. vara lätt tillgänglig,
4. bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet,
5. främja goda kontakter mellan patienten och tandvårdspersonalen

När tandvård ges till barn ska barnets bästa särskilt beaktas.

Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453). Lag (2014:823).

3 a § Tandvårdslagen. Vården och behandlingen ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. När patienten är ett barn ska barnets inställning till den aktuella åtgärden så långt som möjligt klargöras. Barnets inställning ska tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad. Lag (2014:823).

3 b § Tandvårdslagen Patienten ska få information om sitt tandhälsotillstånd och om de behandlingsmetoder som står till buds. När patienten är ett barn ska även patientens vårdnadshavare få information enligt första stycket. Informationen får inte lämnas om bestämmelser om sekretess eller tystnadsplikt hindrar detta. Lag (2014:823).

Särskilda bestämmelser om tandvård (utdrag från lagtext "Lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.":

5 § (Lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.) En region ska erbjuda sådana utlänningar som avses i 4 § första stycket 1-3 och som inte har fyllt 18 år, vård i samma omfattning som erbjuds den som är bosatt inom regionen.

6 § (Lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd") En region ska erbjuda sådana utlänningar som avses i 5 § och som inte har fyllt 18 år vård i samma omfattning som erbjuds dem som är bosatta inom regionen. Lag (2019:958).

Kommunallagen:

reglerar regionens organisation och ansvarsområden och även finansiering.

3 § Bestämmelser om att kommuner och regioner har rätt att ta ut skatt för skötseln av sina uppgifter och att meddela föreskrifter finns i regeringsformen. Lag (2019:835).

"Enligt kommunallagen får regionen inte planera att ha verksamhet som kostar mer än de pengar som kommer in i form av skatter, statsbidrag och andra ersättningar."

Källa: [INTRA webbsida Budget - regionplan](#)

Folktandvården Dalarna ansvarar för extern uppsökande verksamhet 0-23 år.

Ansvar och roller

Regionfullmäktige ansvarar för att:

- beslut om budget och tilldelning av resurser för tandvård till barn och unga vuxna 0-23 år

Tandvårdsstöd Dalarna (inom Regionens Vårdvalsenhet) ansvarar för:

- förbereda beslut om barnpeng för allmäntandvård 3-23 år
- kravspecifikation för barnpeng (s.k. förfrågningsunderlag)
- tillhandahålla ett IT-system för barntandvård där alla barn och unga vuxna som är folkbokförda i länet registreras per vårdgivare
- att alla barn som innefattas av Regionens uppdrag finns listade 3-23 år
- tillhandahålla listor över 2-åringar för planering
- uppföljning av följsamhet till Förfrågningsunderlag
- uppföljning av munhälsostatistik där privata behandlare ingår

Förvaltningschef ansvarar för att:

- en delegeringsordning finns för Tandvårdsförvaltningen
- fördela resurser regionövergripande (ekonomiska och personella) för att bedriva en jämlik tandvård med god kvalitet för barn och unga vuxna 0-23 år i Dalarna
- fördelning sker av tilldelade ekonomiska resurser (barnpeng) till verksamheten
- sistahandsansvaret kan upprätthållas inom Regionen

Divisionschef ansvarar för att:

- fördela och följa upp resurser (ekonomiska och personella) för att bedriva en jämlik tandvård med god kvalitet för barn och unga vuxna 0-23 år i Divisionen
- jämlik barntandvård bedrivs d.v.s. riskgruppsbaserade kallelseintervall mellan två basundersökningar och specifika kontroller däremellan beskrivet i en vårdplan per patient, inom Divisionen
- sistahandsansvar och områdesansvar kan upprätthållas inom Divisionen

Specialisttandvården gällande barn och unga vuxna ansvarar för att:

- vara uppdaterad angående aktuellt kunskapsläge i respektive specialitet avseende barn och unga vuxna 0-23 år
 - upprätta vårdriktlinjer specifika för Dalarna där nationella vårdriktlinjer saknas eller behöver förtydligas
 - tillhandahålla utbildning till allmäntandvården och hälso- och sjukvården vid identifierade behov gällande barn och unga vuxna
-

- vara remissinstans för barn och unga vuxna 0-23 år (undantag Pedodonti 0-19 år)

Folkhälsofunktionen ansvarar för:

- Områdesansvar 0-2 år genom att
 - BVC-verksamhet gällande screening 10-månadersbarn inom Dalarna
 - Rapportera identifierade riskbarn 0-2 år till ansvarsklinik för tidigt omhändertagande.
- Extern verksamhet till barn och ungdomar i grundskolan inom Dalarna

Verksamhetschef ansvarar för att:

- tillgänglighet finns till tandvård för 0-2 åringar samt listade 3-23 åringar (i Symfoni) i området och den egna kliniken
- vara samordnare för områdesansvar för personella resurser (avseende tillgänglighet för barnpatienter). Områdesansvaret ska ske i samverkan med Biträdande verksamhetschefer. Om inte enighet råder har VC beslutsrätt för resursfördelning inom sitt område. Varje chef har ansvar för hela rekryteringsprocessen inom sin verksamhet
- jämlik BoU-vård bedrivs d.v.s. riskgruppsbaserade kallelseintervall mellan två basundersökningar och specifika kontroller däremellan beskrivet i en vårdplan per patient, inom området samt den egna kliniken.
- att ge möjlighet för behandlarna att utföra vård av god vårdkvalitet
- sistahandsansvar och områdesansvar kan upprätthållas inom området och den egna kliniken
- tillhandahålla tandvård för barn och unga vuxna som är placerade i annan region än där de är folkbokförda
- det för varje 0-23-årig inskriven patient på sin klinik finns en namngiven Patientansvarig tandläkare som har en aktuell anställning inom Folktandvården Dalarna

Biträdande verksamhetschef ansvarar för att:

- tillgänglighet finns till tandvård för 0-2 åringar samt listade 3-23 åringar (i Symfoni) och den egna kliniken
 - ett delat områdesansvar angående personella resurser ska ske i samverkan med Verksamhetschef inom området. Varje chef har ansvar för hela rekryteringsprocessen inom sin verksamhet
 - jämlik vård bedrivs d.v.s. riskgruppsbaserade kallelseintervall mellan två basundersökningar och specifika kontroller däremellan beskrivet i en vårdplan per patient, på den egna kliniken
 - att ge möjlighet för behandlarna att utföra vård av god vårdkvalitet
-

- sistahandsansvar och områdesansvar kan upprätthållas inom den egna kliniken
- tillhandahålla tandvård för barn och unga vuxna som är placerade i annan region än där de är folkbokförda
- att det för varje 0-23-årig inskriven patient på sin klinik finns en namngiven Patientansvarig tandläkare som har en aktuell anställning inom Folktandvården Dalarna

Medarbetare ansvarar för att:

- jämlik vård bedrivs d.v.s. riskgruppsbaserade kallelseintervall mellan två basundersökningar och specifika kontroller däremellan beskrivet i en vårdplan per patient.
- all utförd behandling sker av god vårdkvalitet
- bistår verksamhetschef/biträdande verksamhetschef så att det för varje 0-23-årig inskriven patient finns en namngiven Patientansvarig tandläkare som har en aktuell anställning inom Folktandvården Dalarna.

Mål**Tillgänglighet:** Lättillgänglig vård*Källa: Tandvårdslagen***Jämlik vård:** I Folktandvården ska jämlik vård, vård på lika villkor bedrivas d.v.s. baseras på individuella behov, vård efter behov*Källa: Tandvårdslagen, Nationella riktlinjer för tandvård 2021 samt Folktandvårdens verksamhetsplan***Sistahandsansvar:** Upprätthålla sistahandsansvar mot befolkningen*Källa: Förfrågningsunderlag, Tandvårdsstöd Dalarna, Folktandvårdens verksamhetsplan***En god barntandvård** d.v.s. av god kvalitet, med en god hygienisk standard och lägga särskild vikt vid förebyggande åtgärder*Källa: Tandvårdslagen samt Folktandvårdens verksamhetsplan***En hög odontologisk kvalitet** gällande utredning, diagnostik och behandling*Källa: Nationella riktlinjer och Folktandvårdens verksamhetsplan***Hållbar utveckling:** Effektiv barntandvård som är ekonomiskt hållbar*Källa: Folktandvårdens verksamhetsplan***Tillvägagångssätt per målområde****Tillgänglighet**

Områdesansvar: Klinikerna inom respektive geografiskt område (Områden = Avesta, Ludvika, Borlänge Leksand, Falun, Mora och Malung) ansvarar gemensamt för de barn och ungdomar som finns listade inom området. Resurser samordnas av Verksamhetschef i samverkan med Biträdande Verksamhetschef för att nyttjas optimalt över länet för att nå flesta barn och ungdomar med de största behoven

Källa: Tandvårdsförvaltningen Verksamhetsplan

Jämlik vård:

Den som har störst behov ges företräde. [Prioriteringsordning inom allmäntandvården](#) ska följas.

Vård ska baseras på individuella behov och i "rätt tid". Det vill säga att barn med stora vårdbehov ska få komma in ofta och friska barn och unga vuxna ska kallas med ett längre intervall

(Källa Tandvårdsförvaltningens verksamhetsplan).

En planering för jämlik vård ska ske med utgångspunkt i riskgruppering efter undersökning som styr tidsintervallet mellan två basundersökningar (revisionsintervall) och med riktade insatser däremellan.

Sistahandsansvar

Folktandvården ska arbeta med flexibla lösningar gällande bemanning och erbjudande av tandvård. Samverkan med HR centralt.

(Källa Tandvårdsförvaltningens verksamhetsplan)

God Tandvård; förebyggande arbete

Tandvården ska främja munhälsa och förebygga munsjukdomar: stimulera till förbättrade levnadsvanor (kost, egenvård, minskat tobaksbruk). Det hälsofrämjande arbetet ska prioriteras och insatser ska riktas mot socioekonomiskt svaga grupper, där risken är högre för ohälsa.

Källa Nationella riktlinjer för tandvård 2021

Folkhälsofunktionen ska samverka med externa aktörer (inom Barnhälsovården och kommunal verksamhet (skola))

Källa: Nationella Riktlinjer för Tandvård 2021

Samordning ska ske av insatser där barn- och ungdomstandvård inkluderas i olika vårdkedjor (tex personcentrerade sammanhållna vårdförlopp, Kunskapsstyrningsorganisationen).

Källa Nationella riktlinjer för tandvård 2021, Nationellt system för kunskapsstyrning SKR

Samordning angående tandvård för barn och ungdomar placerade i familjehem eller hem för vård eller boende (HVB).

Källa: Förfrågningsunderlag, Tandvårdsstöd Dalarna

Utreda, diagnostisera och behandla

Kliniskt arbete ska ske enligt Nationella riktlinjer för tandvård

Vård ska organiseras efter Folktandvården Dalarnas utvecklade flöden gällande

- Basundersökning med Vårdplan 3-23 år dvs. basundersökning, diagnostik, ev terapiplan, riskgruppering, individuellt revisionsintervall baserat på risk för munsjukdom och däremellan riktade kontroller vid behov
- Kallelser via mallar baserat på riskgruppering i T4

Alla medarbetare ska agera vid misstanke om att ett [barn far illa](#) och genast anmäla till socialnämnden enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

Hållbar utveckling

Barn och ungdomstandvård ska bedrivas med medel från Regionen.

Källa: Tandvårdsförvaltningens verksamhetsplan

Uppföljning

Epidemiologisk uppföljning munhälsa/tandhälsa (tex DivePort, SKaPa)

Intern kontroll

Intern revision

Kvalitetsklinik

Verksamhetsberättelse

Bokslut

Definitioner

Vård på lika villkor:

Vård ska bedrivas så att en jämlik munhälsa uppnås. Det betyder att mest resurser ska läggas på individer med störst behov.

Listning

Begrepp som innebär att varje individ tillhör en klinik, kan ske via aktivt eller passivt val.

Sistahandsansvar:

Folktandvården ska tillhandahålla jämlik tandvård av god kvalitet till barn placerade i Dalarna men skriven i annan region.

Områdesansvar:

Folktandvårdens enheter tilldelas ett område dit nyinflyttade och nyfödda fördelas samt de som inte gjort ett aktivt val, eftersom Region Dalarna har ansvar för att erbjuda alla barn 0–23 år en regelbunden fullständig tandvård.

Vårdplan:

Beslut om revisionsintervall baserat på riskbedömning och eventuellt andra planerade riktade insatser (bettkontroller, profylaxbehandling mm) fram till nästa basundersökning. Utförs av legitimerad personal.

Terapiplan:

Planerad behandling efter diagnostik vid aktuell basundersökning

Externa styrande dokument

Författning, föreskrift eller annat externt krav	Plats där det externa styrande dokumentet kan återfinnas
Tandvårdslag 1985:125	Riksdagen.se
Nationella riktlinjer tandvård, stöd för ledning och styrning	Socialstyrelsen.se
14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) Barn som far illa	
Kommunallagen 2017:725	INTRA RD webbsida
Lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.	INTRA RD webbsida

Lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd	Riksdagen.se
Kunskapsstyrning med dess dokument	Kunskapsstyrningvard.se

Interna styrande dokument

Ange ev internt styrande dokument för det rutinen gäller	Plats där det interna styrande dokumentet kan återfinnas
Tandvårdsförvaltningens verksamhetsplan	INTRA, Kvalitet och uppföljning/planera (webbsida)
Tandvårdsförvaltningens Verkställighetsbestämmelser för olika chefsnivåer	INTRA, Regionens ledningssystem/ Kvalitetssäkrade regionen/ Ansvar och organisation/ Verkställighetsbestämmelser (webbsida)
Barnrättsperspektivet inom tandvård	INTRA. Tandvårdsförvaltningens ledningssystem/ Strategisk ledning styrning och uppföljning
Barn som far illa	Ingår i RamBarnStöd
Vårdplanering inom tandvård	INTRA. Tandvårdsförvaltningens ledningssystem/ Tillgodose patientens behov
Prioriteringsordning inom allmäntandvården	INTRA, Tandvårdsförvaltningen/ Patienten/ Vårdbehov (webbsida)
Basundersökning och vårdplan 3-23 år	INTRA/ Patienten/ Vårdplanering
Riskbedömning - revisionsintervall	Ingår i RamBarnStöd
Dokumentsamling RamBarnStöd Vårdriktlinjer	INTRA webbsida
Anmälan om missförhållanden som rör barn	INTRA RD webbsida

Stödjande dokument

--	--